

Afrykański pomór świń w
populacji dzika -
postępowanie dzierżawców i
zarządców obwodów
łowieckich

Polski Związek Łowiecki

Rozprzestrzenianie się wirusa

- Dzikie są rezerwuarem wirusa;
- Bezpośredni kontakt (*nose to nose*);
- Zanieczyszczone środowisko (porażony materiał);
- Zjadanie porażonych padłych dzików;
- Zakażone dziki rozprzestrzeniają zakażenie w środowisku zwiększając prawdopodobieństwo wystąpienia wtórnych ognisk u świń domowych (w hodowlach niekomercyjnych i komercyjnych);

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 45. 1. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może \:

b) Zakazać organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych;

3b) czasowo zakazać dokarmiania zwierząt łownych;

8) nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących (dzikich);

8a) nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich zgłaszanie przypadków padnięć lub dostarczanie odstrzelonych zwierząt łownych do określonych miejsc;

8b) nakazać zagospodarowanie w określony sposób tusz odstrzelonych lub upolowanych zwierząt łownych, zwłok tych zwierząt lub ubocznych produktów pochodzących od tych zwierząt;

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 45. 1. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może:

8g) nakazać odłów zwierząt łownych wraz z określeniem sposobu jego przeprowadzenia oraz postępowania z odłowionymi zwierzętami, w tym ich uśmiercenie;

8h) nakazać podmiotom prowadzącym odłów zwierząt łownych lub wyłapywanie bezdomnych zwierząt określony sposób postępowania z odłowionymi lub wyłapanymi zwierzętami;

8i) nakazać poszukiwanie padłych zwierząt;

11) określić stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1-10, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zapewniających bezpieczeństwo epizootyczne, w szczególności zapobieganie, ograniczanie lub eliminowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 45. 1a. Podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją nakazów, o których mowa w ust. 1 pkt 8a-8d i 9, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot kosztów faktycznie poniesionych w związku z realizacją tych nakazów.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 46. 1. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i potrzeby zarządzenia środków, o których mowa w art. 45 ust. 1, na obszarze przekraczającym obszar jednego powiatu właściwy powiatowy lekarz weterynarii informuje o tym natychmiast właściwego wojewódzkiego lekarza weterynarii.

3. Wojewoda w przypadku, o którym mowa w ust. 1, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, w drodze rozporządzenia:

b) Zakazuje organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt, polowań i odłowów zwierząt łownych, lub

8) nakazuje odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazuje dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących (dzikich), lub

8b) nakazuje dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich zgłaszanie przypadków padnięć lub podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej u określonych gatunków zwierząt lub dostarczanie odstrzelonych zwierząt do określonych miejsc, lub

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 46. 1. W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i potrzeby zarządzenia środków, o których mowa w art. 45 ust. 1, na obszarze przekraczającym obszar jednego powiatu właściwy powiatowy lekarz weterynarii informuje o tym natychmiast właściwego wojewódzkiego lekarza weterynarii.

3. Wojewoda w przypadku, o którym mowa w ust. 1, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, w drodze rozporządzenia:

8c) nakazuje zagospodarowanie w określony sposób tusz odstrzelonych zwierząt łownych, zwłok tych zwierząt lub ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od tych zwierząt, lub

10) określa stosowanie środków innych niż wymienione w pkt 1-9, wynikających ze stosowanych bezpośrednio w systemie prawa polskiego przepisów Unii Europejskiej dotyczących zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zapewniających bezpieczeństwo epizootyczne, w szczególności zapobieganie, ograniczanie lub eliminowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 46. 3a. Podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją nakazów, o których mowa w ust. 3 pkt 8b-8e i 9, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot kosztów faktycznie poniesionych w związku z realizacją tych nakazów.

Art. 47a. 1. W przypadku gdy odstrzał sanitarny zwierząt został nakazany w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 albo art. 47 ust. 1, na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.), lub otulinach w rozumieniu tej ustawy, odstrzał ten przeprowadza Polski Związek Łowiecki.

1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zakazów, nakazów i ograniczeń wynikających z przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz wprowadzonych na jej podstawie nie stosuje się w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia odstrzału sanitarnego zwierząt, z tym że przeprowadzenie tego odstrzału odbywa się po ustaleniu jego warunków z dyrektorem parku narodowego - w odniesieniu do obszaru parku narodowego lub regionalnym dyrektorem ochrony środowiska - w odniesieniu do obszaru rezerwatu przyrody.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 47a. 1b. Odstrzału sanitarnego, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do zwierząt objętych ochroną gatunkową.

2. Podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją nakazu odstrzału sanitarnego zwierząt wprowadzonego w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 albo art. 47 ust. 1, przysługuje ze środków budżetu państwa zryczałtowany zwrot kosztów za każdą sztukę odstrzelonego zwierzęcia, zwany dalej "ryczałtem".

3. Ryczałt przysługuje:

- 1) myśliwemu wykonującemu odstrzał sanitarny zwierząt – w wysokości 80% ryczałtu;
- 2) dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego zwierząt, albo Polskiemu Związkowi Łowieckiemu w przypadkach, o których mowa w ust. 1 – w wysokości 20% kwoty ryczałtu.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 47a. 4. Kwotę ryczałtu ustala i wypłaca:

- 1) Polskiemu Związkowi Łowieckiemu w przypadkach, o których mowa w ust. 1, albo
 - 2) dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego
- powiatowy lekarz weterynarii.

5. Polski Związek Łowiecki albo dzierżawca, albo zarządca obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego, przekazuje kwotę ryczałtu, o której mowa w ust. 3 pkt 1, myśliwym, którzy wykonali odstrzał sanitarny zwierząt.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 47a. 6. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi wysokość ryczału, mając na względzie koszty wykonania odstrzału sanitarnego, dojazdu do miejsca prowadzenia tego odstrzału, koszty transportu tuszy do miejsca wskazanego przez powiatowego lekarza weterynarii, a także koszty przechowywania tusz zwierząt albo utylizacji zwierząt lub ich części;
- 2) może określić szczegółowe warunki, sposób oraz termin wypłaty ryczału, mając na względzie zapewnienie rzetelnego i sprawnego przeprowadzenia ustalenia i wypłaty tego ryczału.

Art. 47b. 1. W przypadku gdy odstrzał sanitarny zwierząt został nakazany w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 albo art. 47 ust. 1, Polski Związek Łowiecki, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, wyznacza poszczególnym dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich do wykonania odstrzału sanitarnego osoby posiadające uprawnienia do wykonywania polowania.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 47b. 2. W przypadku niewykonywania przez dzierżawcę obwodu łowieckiego nakazu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 8-8b, art. 46 ust. 3 pkt 8-8c lub art. 47 ust. 1, z przyczyn leżących po jego stronie, dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe lub starosta, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii lub Polskiego Związku Łowieckiego, wypowiedzi umowę dzierżawy obwodu łowieckiego.

3. Na wniosek organu Inspekcji Weterynaryjnej Polski Związek Łowiecki, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego przekazują temu organowi niezbędne do zwalczania chorób zakaźnych zwierząt informacje dotyczące:

- 1) zwierząt łownych, w szczególności o liczbie zwierząt łownych występujących na danym obszarze oraz szacowanej zmianie stanu liczebnego tych zwierząt w danym okresie,
 - 2) planów łowieckich i wykonania tych planów
- w formie i terminie określonych w tym wniosku.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 47c. 1. Osobie uprawnionej do wykonywania polowania wykonującej odstrzał sanitarny zwierząt wprowadzony w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 i art. 47 ust. 1, przysługuje zwolnienie od pracy lub wykonywania zajęć służbowych w dniu, w którym wykonuje ten odstrzał.

2. Pracownik, żołnierz lub funkcjonariusz będący osobą, o której mowa w ust. 1, uprzedza odpowiednio pracodawcę lub przełożonego o przyczynie i przewidywanym okresie nieobecności w pracy lub niewykonywania zajęć służbowych z powodu wykonywania odstrzału sanitarnego zwierząt i uzgadnia termin tej nieobecności z pracodawcą lub przełożonym.

3. Dowodem usprawiedliwiającym nieobecność w pracy lub niewykonywanie zajęć służbowych, o których mowa w ust. 2, jest pisemne oświadczenie podmiotu, któremu nakazano prowadzenie odstrzału sanitarnego zwierząt, potwierdzające udział danego pracownika, żołnierza lub funkcjonariusza będącego osobą, o której mowa w ust. 1, w odstrzale sanitarnym zwierząt w danym dniu.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Art. 47c. 4. Pracodawca lub przełożony jest obowiązany zwolnić od pracy lub wykonywania zajęć służbowych pracownika, żołnierza lub funkcjonariusza w terminie uzgodnionym z pracownikiem, żołnierzem lub funkcjonariuszem. Łączny wymiar zwolnień z wykonywania od pracy lub wykonywania zajęć służbowych z tego tytułu nie może przekroczyć 6 dni w danym roku kalendarzowym.

5. Za czas zwolnienia od pracy lub wykonywania zajęć służbowych, o którym mowa w ust. 4, pracownik, żołnierz lub funkcjonariusz będący osobą, o której mowa w ust. 1, zachowuje prawo do wynagrodzenia lub uposażenia ustalonego na zasadach dotyczących ustalania wynagrodzenia lub uposażenia przysługujących za urlop wypoczynkowy.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Kary administracyjne za nieprzestrzeganie nakazów:

Art. 85aa. 1. Kto, wbrew wydanym w celu zwalczania choroby zakaźnej zwierząt lub zapobiegania takiej chorobie nakazom, zakazom lub ograniczeniom, o których mowa w:

18) art. 45 ust. 1 pkt 8 i art. 46 ust. 3 pkt 8, będąc dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego, nie prowadzi odstrzału sanitarnego zwierząt wolno żyjących (dzikich) na określonym obszarze, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,25 do 1,3,

19) art. 45 ust. 1 pkt 8a i art. 46 ust. 3 pkt 8b, będąc dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego, nie zgłasza przypadków padnięć lub nie dostarcza odstrzelonych zwierząt łownych do określonych miejsc, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,25 do 1,3,

20) art. 45 ust. 1 pkt 8b i art. 46 ust. 3 pkt 8c, nie zagospodarowuje w określony sposób tusz odstrzelonych zwierząt łownych, zwłok tych zwierząt lub ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od tych zwierząt, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,2 do 0,8,

- kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Kary administracyjne za nieprzestrzeganie nakazów:

Art. 85aa. 2. Kto uchyla się od wprowadzonych na podstawie przepisów ustawy obowiązków określonych w programie:

- 1) zwalczania chorób zakaźnych zwierząt,
 - 2) mającym na celu wykrycie występowania zakażeń czynnikami wywołującymi choroby zakaźne zwierząt lub poszerzenie wiedzy o ryzyku występowania takich chorób,
 - 3) nadzoru nad chorobami zakaźnymi zwierząt akwakultury mającego na celu osiągnięcie przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, strefę lub enklawę statusu wolnych od danej choroby zakaźnej,
 - 4) zwalczania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w rozporządzeniu nr 2160/2003, w załączniku I,
 - 5) bioasekuracji mającym na celu zapobieganie szerzeniu się chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania
- podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,2 do 0,8 kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Kary administracyjne za nieprzestrzeganie nakazów:

Art. 85aa. 2a. Kto, wbrew obowiązкови określoneму w art. 47b ust. 3, nie przekazuje organom Inspekcji Weterynaryjnej informacji niezbędnych do zwalczania chorób zakaźnych zwierząt dotyczących zwierząt łownych, w szczególności o liczbie zwierząt łownych występujących na danym obszarze oraz szacowanej zmianie stanu liczebnego tych zwierząt w danym okresie lub informacji dotyczących planów łowieckich lub wykonania tych planów, w formie lub terminie określonym we wniosku, o którym mowa w art. 47b ust. 3, podlega karze pieniężnej w wysokości od 0,1 do dwukrotności kwoty przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej za rok poprzedzający, ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

3. Ustalając wysokość kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1-2a, powiatowy lekarz weterynarii bierze pod uwagę stopień spowodowanego zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt oraz zakres stwierdzonych naruszeń lub ich stopień, a także, odpowiednio, wielkość gospodarstwa, liczbę zwierząt, powierzchnię gospodarstwa lub wielkość produkcji w zakładzie, których dotyczy dane naruszenie.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określa następujące restrykcje:

Na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia zakazuje:

- się wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świny, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń;
- wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określa następujące restrykcje:

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia zakazuje się ponadto:

- dokarmiania dzików.

Na obszarze zagrożenia zakazuje się ponadto polowań zbiorowych z udziałem psów.

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia powiatowy lekarz weterynarii może zakazać:

- 1) odłowów zwierząt łownych lub
- 2) polowań na zwierzęta łowne, lub
- 3) polowań indywidualnych na zwierzęta łowne, lub
- 4) polowań zbiorowych na zwierzęta łowne bez udziału psów, lub
- 5) polowań zbiorowych na zwierzęta łowne bez naganki lub z naganką ograniczoną do nie więcej niż sześciu naganiaczy

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określa następujące restrykcje:

Zakazuje się wysyłania dzików z obszaru ochronnego, obszaru objętego ograniczeniami i obszaru zagrożenia poza te obszary do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Każdy dzik odstrzelony na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami albo obszarze zagrożenia jest niezwłocznie dostarczany wraz ze wszystkimi częściami ciała, w tym z narządami wewnętrznymi, do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określa następujące restrykcje:

Tusze, wszystkie części ciała oraz skóry dzików odstrzelonych na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami albo obszarze zagrożenia mogą opuścić punkty i zakłady, wyłącznie po uzyskaniu ujemnego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku afrykańskiego pomoru świń.

W punktach i zakładach, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się afrykańskiego pomoru świń.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określa następujące restrykcje:

Zakazuje się wysyłania świeżego mięsa pozyskanego z dzików odstrzelonych na obszarze ochronnym, na obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia oraz mięsa mielonego, surowych wyrobów mięsnych i produktów mięsnych składających się z mięsa takich dzików lub zawierających w swoim składzie takie mięso poza te obszary do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Dopuszcza się wysyłanie świeżego mięsa pozyskanego z dzików odstrzelonych na obszarze ochronnym oraz mięsa mielonego, surowych wyrobów mięsnych i produktów mięsnych składających się z mięsa takich dzików lub zawierających w swoim składzie takie mięso poza ten obszar do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej **po uzyskaniu ujemnego wyniku badania** laboratoryjnego w kierunku afrykańskiego pomoru świń.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określa następujące restrykcje:

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań w kierunku afrykańskiego pomoru świń z każdego dzika padłego lub odstrzelonego na obszarze ochronnym, na obszarze objętym ograniczeniami albo na obszarze zagrożenia, lub dostarczonego do położonych na tych obszarach punktów lub zakładów.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r.

w sprawie wysokości ryczału za wykonanie odstrzału sanitarnego dzików

1) za odstrzelone w strefach (żółta, czerwona i niebieska):

a) samicę dzika, której masa tuszy, po usunięciu patrochów, wynosi co najmniej 30 kg - **482 zł**,

b) dzika innego niż samica określona w lit. a - **398 zł**;

2) za odstrzelone poza obszarami, o których mowa w pkt 1:

a) samicę dzika, której masa tuszy, po usunięciu patrochów, wynosi co najmniej 30 kg - **367 zł**,

b) dzika innego niż samica określona w lit. a - **283 zł**.

W drodze polowania – realizacja rocznego planu łowieckiego:

Strefa czerwona i niebieska

- a) samicę dzika, której masa tuszy, po usunięciu patrochów, wynosi co najmniej 30 kg - **376 zł**,
- b) dzika innego niż samica określona w lit. a - **292 zł**;

Strefa żółta

- a) samicę dzika, której masa tuszy, po usunięciu patrochów, wynosi co najmniej 30 kg - **121 zł**,
- b) dzika innego niż samica określona w lit. a - **37 zł**;

Zachowanie zasad bioasekuracji w łowisku, po dokonaniu odstrzału.

- Zalecane jest unikanie patroszenia dzików w łowisku, tylko w miarę możliwości, niezwłoczne ich przewiezienie do punktu przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików, w celu wykonania tej czynności w wyznaczonym miejscu na terenie punku przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików;
- Dziki odstrzelone i przeznaczone do utylizacji, nie powinny być patroszone w łowisku. W ten sposób należy traktować każdego odstrzelonego dzika, u którego przed dokonaniem odstrzału stwierdzono objawy nasuwające podejrzenie wystąpienia ASF;

Zachowanie zasad bioasekuracji w łowisku, po dokonaniu odstrzału.

- W przypadku niemożności uniknięcia patroszenia dzików w łowisku (konieczność szybkiego wystudzenia tuszy, dalsze kontynuowanie polowania, itp.) czynność tę należy wykonywać mając na uwadze zapobieżenie przedostawania się krwi z pozyskanego dzika do środowiska;
- Zaleca się dokonywanie patroszenia dzików na folii lub innym, szczelnym materiale;
- Miejsce patroszenia należy obficie zdezynfekować środkiem dezynfekcyjnym w odpowiednim stężeniu. Dotyczy to także innych miejsc zanieczyszczonych krwią dzika, np. w trakcie przeciągania tuszy do środka transportu;

Zachowanie zasad bioasekuracji w łowisku, po dokonaniu odstrzału.

- Zaleca się umieszczanie patrochów i folii, na której dokonano patroszenia, w szczelnym, plastikowym pojemniku lub worku;
- Po wykonaniu wyżej wymienionych czynności należy zdezynfekować dłonie i obuwie.

Zachowanie zasad bioasekuracji w czasie przewożenia tusz dzików oraz patrochów lub całych dzików przed patroszeniem z miejsc polowania do miejsc przetrzymywania odstrzelonych dzików.

- Środki transportu powinny być odpowiednio uszczelnione w celu zapobiegania możliwości wyciekania krwi;
- Środki transportu powinny być wyłożone materiałem jednorazowego użytku lub materiałem wielorazowego użytku nadającym się do skutecznego czyszczenia i dezynfekcji;
- Środki transportu nie powinny być wykorzystywane w działalności związanej z utrzymywaniem lub hodowlą świń, świniodzików lub dzików;

Zachowanie zasad bioasekuracji w czasie przewożenia tusz dzików oraz patrochów lub całych dzików przed patroszeniem z miejsc polowania do miejsc przetrzymywania odstrzelonych dzików.

- Wskazane jest stosowanie plastikowych pojemników odpowiedniej wielkości, umożliwiających przeciąganie tusz lub niepatroszonych odstrzelonych dzików, w przypadku gdy nie ma możliwości dojazdu do miejsca dokonania odstrzału;
- Punkt przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików powinien być wyposażony w maty dezynfekcyjne i w mobilne urządzenia zapewniające możliwość mycia i dezynfekcji kół środków transportu oraz w razie konieczności ich przestrzeni ładunkowej;

Zachowanie zasad bioasekuracji w czasie przewożenia tusz dzików oraz patrochów lub całych dzików przed patroszeniem z miejsc polowania do miejsc przetrzymywania odstrzelonych dzików.

- Na terenie punktu przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików zapewnia się miejsce do patroszenia dzików z zachowaniem zasad bioasekuracji, oznaczone tabliczką z napisem „Miejsce patroszenia”;
- Tusze przetrzymywane są w chłodni, natomiast patrochy zaleca się gromadzić oddzielnie, zapewniając w miarę możliwości ich przetrzymywanie w temperaturze chłodni;
- Patrochy oznacza się w sposób pozwalający na ich przyporządkowanie do danej tuszy przetrzymywanej w chłodni;

Zachowanie zasad bioasekuracji w czasie przewożenia tusz dzików oraz patrochów lub całych dzików przed patroszeniem z miejsc polowania do miejsc przetrzymywania odstrzelonych dzików.

- Dzikie przeznaczone do utylizacji, nie powinny być przetrzymywane razem z tuszami po wypatroszeniu;
- W punkcie przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików istnieje obowiązek dokonywania oględzin tusz przez urzędowego lekarza weterynarii;

Zachowanie zasad bioasekuracji w czasie przewożenia tusz dzików oraz patrochów lub całych dzików przed patroszeniem z miejsc polowania do miejsc przetrzymywania odstrzelonych dzików.

- Przed opuszczeniem punktu przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików, wszystkie materiały jednorazowego użytku służące do zabezpieczenia przewożonej tuszy lub dzika przed patroszeniem, należy pozostawić przy patrochach, natomiast wszystkie materiały wielorazowego użytku powinny zostać poddane skutecznemu czyszczeniu i dezynfekcji;
- Przed opuszczeniem punktu przetrzymywania tusz odstrzelonych dzików, zaleca się również przeprowadzenie mycia i dezynfekcji kół środków transportu oraz w razie konieczności ich przestrzeni ładunkowej.

Zachowanie zasad bioasekuracji przy pobieraniu próbek do badań laboratoryjnych w kierunku ASF

Próbki do badań laboratoryjnych należy pobierać do plastikowych probówek jednorazowego użytku, a następnie umieścić je w worku foliowym i oznakować. Minimalna objętość próbki krwi, wystarczająca do wykonania badań laboratoryjnych wynosi 2 ml.

Poszukiwanie martwych dzików musi być uzgodnione z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i prowadzone zgodnie z procedurą:

Procedura przeszukiwania obszarów i zbierania zwłok dzików lub ich szczątków

Mając na względzie ujednolicenie działań związanych ze zbieraniem i utylizacją padłych dzików w obszarach, gdzie występuje lub może występować afrykański pomór świń, określa się następujące zasady postępowania.

1. Za organizację działań związanych ze zbieraniem padłych dzików lub ich szczątków odpowiada wojewoda, który poprzez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego koordynuje powyższe działania. Centrum Zarządzania Kryzysowego odgrywa główną rolę w organizacji i poszukiwaniu zwłok dzików lub ich szczątków. Za poszukiwanie na terenach leśnych odpowiadają Lasy Państwowe. Na pozostałych terenach obwodów łowieckich PZŁ.

Poszukiwanie martwych dzików musi być uzgodnione z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i prowadzone zgodnie z procedurą:

Procedura przeszukiwania obszarów i zbierania zwłok dzików lub ich szczątków

2.1 Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego we współpracy z wojewódzkim lekarzem weterynarii przygotowują dla poszczególnych powiatów miesięczny plan przeszukań terenu w poszczególnych powiatach, określając miejsca przeszukań i wielkość terenu. Określa się metodykę przeszukiwania, datę i czas rozpoczęcia i zakończenia akcji.

2.2 W miejscach stwierdzenia martwych dzików, padłych na ASF należy przeprowadzać poszukiwania martwych osobników nie rzadziej niż co dwa tygodnie

3. Wojewódzcy lekarze weterynarii przekazują powiatowym lekarzom weterynarii informację o terminach przeszukań oraz obszarach, które zostaną nimi objęte.

4. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy terytorialnie dla obszaru, na którym odbywać się będzie przeszukiwanie wraz osobą odpowiedzialną za osoby przeszukujące, koordynują kwestie organizacyjne w trakcie prowadzonych działań.

Poszukiwanie martwych dzików musi być uzgodnione z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i prowadzone zgodnie z procedurą:

Procedura przeszukiwania obszarów i zbierania zwłok dzików lub ich szczątków

5. Powiatowy lekarz weterynarii odpowiada za zabezpieczenie wszelkich niezbędnych środków i sprzętu do pobierania próbek w kierunku ASF oraz przesłanie tych próbek do laboratorium. Odpowiada również za zabezpieczenie odzieży ochronnej dla osób zajmujących się zbieraniem i załadunkiem zwłok dzików.

6. W przeszukiwaniu terenu uczestniczą obligatoryjnie: powiatowy lekarz weterynarii lub wyznaczony przez niego pracownik Inspekcji Weterynaryjnej, lekarze weterynarii wyznaczeni do pobierania próbek, pracownicy fizyczni odpowiadający za zebranie i załadowanie dzików lub ich szczątków do worków foliowych oraz przetransportowanie ich do miejsca odbioru przez zakład utylizacyjny.

Poszukiwanie martwych dzików musi być uzgodnione z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i prowadzone zgodnie z procedurą:

Procedura przeszukiwania obszarów i zbierania zwłok dzików lub ich szczątków

7. Pracownicy fizyczni zbierający zwłoki dzików mogą wykonywać te czynności na podstawie umowy cywilno-prawnej zawartej z powiatowym lekarzem weterynarii. Przed rozpoczęciem pracy muszą być przeszkoleni przez powiatowego lekarza weterynarii lub osobę przez niego wyznaczoną na okoliczność postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego i materiałem zakaźnym. Przeszkolenie powinno być potwierdzone podpisem osoby przeszkolonej na liście osób szkolonych w zakresie, o którym mowa w niniejszej procedurze. Wzór potwierdzenia przeprowadzenia szkolenia stanowi załącznik nr 1 do niniejszej procedury.

8. Powiatowy lekarz weterynarii określa zasady przemieszczania zwłok dzików lub ich części z miejsca znalezienia do miejsca czasowego składowania, np. przy użyciu kładow, ładowaczy, samochodów z przyczepami, itp. Za zabezpieczenie sprzętu odpowiada WCZK. Zastosowany sprzęt po użyciu powinien zostać poddany dezynfekcji. Dezynfekcji dokonuje Inspekcja Weterynaryjna lub wyznaczona przez nią podmiot.

Poszukiwanie martwych dzików musi być uzgodnione z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i prowadzone zgodnie z procedurą:

Procedura przeszukiwania obszarów i zbierania zwłok dzików lub ich szczątków

9. Najpóźniej na dzień przed rozpoczęciem akcji przeszukiwania terenu, powiatowy lekarz weterynarii kontaktuje się z wybranym zakładem utylizacyjnym kategorii 1, znajdującym się w rejestrze zakładów prowadzonym przez GLW i ustala godzinę przyjazdu samochodu z zakładu utylizacyjnego do wyznaczonego przez PLW miejsca. Dokonując wyboru zakładu należy mieć na uwadze aby był on położony najbliżej miejsca odbioru zwłok dzików. Do miejsca tego dostarczane są zwłoki dzików lub ich części w sposób określony w pkt. 8.

10. Koszty utylizacji zwłok dzików lub ich części pokrywane są przez powiatowego lekarza weterynarii z rezerwy celowej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Przy czym koszty ponoszone przez budżet państwa nie mogą być wyższe aniżeli te, które wskazano w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 187 ze zm.).

Poszukiwanie martwych dzików musi być uzgodnione z Powiatowym Lekarzem Weterynarii i prowadzone zgodnie z procedurą:

Procedura przeszukiwania obszarów i zbierania zwłok dzików lub ich szczątków

11. Skorzystanie z odstępstwa przewidzianego w art. 19 rozporządzenia 1069/2009 (zakopanie zwłok) jest możliwe jedynie w przypadkach nadzwyczajnych za zgodą PLW, tj. niemożności przetransportowania pojedynczych zwłok dzika, znalezione w miejscu niedostępnym. Zwłoki te powinny być zakopane tak, aby uniemożliwić ich odkopanie przez dzikie zwierzęta.

12.1 Każdorazowo po zakończeniu czynności o których mowa w niniejszej procedurze, powiatowy lekarz weterynarii sporządza meldunek (załącznik nr 2) o przebiegu i efektach przeprowadzonych działań, przekazując go do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, wojewódzkiego lekarza weterynarii i Głównego Lekarza Weterynarii w terminie nie dłuższym niż 3 dni od zakończenia akcji.

12.2 WCZK są zobowiązane do składania raportów w tym zakresie do CZK MRiRW w cyklu dwutygodniowym.

Poszukiwanie martwych dzików musi być uzgodnione z Powiatowym Lekarzem Weterynarii:

- W miejscach stwierdzenia martwych dzików, padłych na ASF, należy przeprowadzić intensywne poszukiwanie kolejnych martwych osobników co maksymalnie 14 dni;
- Akcje poszukiwawczą należy przeprowadzić w promieniu o średnicy 1-3 km od lokalizacji martwego dzika;
- O lokalizacji martwego dzika informuje się PLW, dzika nie należy dotykać ale wyraźnie oznaczyć miejsce znalezienia w terenie;

POSZUKIWANIE MARTWYCH DZIKÓW

POSZUKIWANIE MARTWYCH DZIKÓW

POSZUKIWANIE MARTWYCH DZIKÓW

Jedynym sposobem na eliminację wirusa ASF z terenu obwodu łowieckiego to:

1. Ograniczenie do minimum zagęszczenia dzików na terenie obwodu (0,1 dzika na 1 km² = 1 dzik na 1000 ha)
2. Usunięcie wszystkich martwych dzików oraz ich fragmentów
3. Niedopuszczenie do odbudowania się populacji dzików przez okres co najmniej 2 lat

Mając na uwadze powyższe, akcje poszukiwania martwych dzików są jedynym skutecznym narzędziem na eliminację wirusa ASF z terenu obwodu łowieckiego i powinny być traktowane jako działania priorytetowe.

DZIAŁANIA DZIERŻAWCY OBWODU ŁOWIECKIEGO PO STWIERDZENIU WIRUSA ASF NA TERENIE OBWODU

- Co da nam zredukowanie liczby dzików a co się stanie jeżeli tego nie zrobimy?

Wirus nie zabija wszystkich dzików naraz, ale sukcesywnie przez okres zależny od zagęszczenia populacji. Jeżeli nie obniżymy liczebności populacji dzika w obwodzie łowieckim to tak jak w przypadku obwodu na Mazowszu, w przeciągu 2 miesięcy zostało znalezione 140 martwych dzików (obwód położony przy Warszawie – stały napływ dzików z miasta). Jeżeliby dokonać odstrzału jeszcze zdrowych dzików przychody ze sprzedaży tusz trafią do koła. Dzik w obwodzie i tak padną na ASF, tyle że bez przychodów finansowych dla dzierżawcy.

- Kto nas poinformuje o tym, że zostaliśmy objęci strefa i jaką?

Informacje o wystąpieniu choroby na naszym terenie koło otrzyma od powiatowego lekarza weterynarii lub/i zarządu okresowego lub/i starosty (powiatowego centrum zarządzania kryzysowego) lub/i gminy.

Informacje o strefach znajdują się na stronie Głównego Inspektoratu weterynarii
<https://bip.wetgiw.gov.pl/asf/mapa/>

- Gdzie szukać informacji o restrykcjach?

O restrykcjach w związku z występowaniem ASF należy pytać powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla położenia obwodu lub właściwy zarząd okręgowy.

Wykaz aktów prawnych dotyczących afrykańskiego pomoru świń znajduje się na stronie:
<https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/przepisy-prawne>

- Dlaczego należy być w stałym kontakcie z PLW?

Powiatowy lekarz weterynarii wydaje akty prawa miejscowego – rozporządzenia dotyczące odstrzału sanitarnego lub też w drodze decyzji wprowadza ograniczenia w wykonywaniu polowania na terenach obwodów łowieckich.

Wskazuje miejsce przetrzymywania tusz dzików oraz ustala zasady współpracy z uwagi na wystąpienie choroby.

- Jak nabyć środki do odkażania i jak to fizycznie wykonywać poprawnie?

Należy nawiązać ścisłą współpracę z powiatowym lekarzem weterynarii, który powinien przeszkolić koła łowieckie w zakresie procedury odkażania odzieży, ludzi oraz samochodów po wykonywaniu polowania.

Powiatowy lekarz weterynarii powinien określić środki dopuszczone do stosowania podczas dezynfekcji a koło powinno nabyć ich wystarczającą ilość aby zabezpieczyć członków.

- Odstrzał sanitarny, od czego zależy liczba dzików do odstrzału

Odstrzał sanitarny ma na celu ograniczenie populacji dzików i jest ustalany przez powiatowego/wojewódzkiego lekarza weterynarii z właściwym zarządem okręgowym PZŁ. O liczbie dzików do odstrzału w ramach odstrzału sanitarnego decyduje:

- Wielkość RPŁ
- Stopień zrealizowania
- Realny stan populacji dzików
- Zagrożenie epizootyczne wynikające z aktualnej sytuacji

- **Kto może prowadzić odstrzał sanitarny?**

Obowiązek wykonania odstrzału sanitarnego nałożony jest na dzierżawcę/zarządcę obwodu łowieckiego i to te podmioty (koła łowieckie i OHZ) ustalają osoby, które będą dokonywały odstrzału. **Odstrzał sanitarny nie jest polowaniem.** Za odstrzał sanitarny przysługuje myśliwemu ekwiwalent zgodnie z art. 47a ustawy o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych (80% kwoty ryczałtu).

- **Dlaczego strzelanie loch jest konieczne**

Przyrost populacji dzików uzależniony jest od liczby loch w populacji skuteczne zmniejszenie liczby dużych samic spowoduje mniejszy przyrost zrealizowany co przełoży się na mniejszą liczbę dzików. Duże dziki (lochy i odyńce) z uwagi na największe rozmiary ciała padają na afrykański pomór świń jako pierwsze, pozostawione same warchlaki i tak skazane są na śmierć. Dlatego też tak ważne jest ograniczenie przyrostu populacji.

- **Co nam da redukcja dzików przed „przyjściem” choroby**

Dzik padły na asf to starty finansowe koła - albo my go zastrzelimy i zarobimy albo... asf go zabije i niczego nie dostaniemy poza problemami z ZO PZŁ i PLW a jeżeli koło będzie musiało wykonać odstrzał sanitarny i go nie zrealizuje to w najgorszym wypadku straci obwód łowiecki.